

Understanding Society

De samenleving is in de loop der jaren scheefgegroeid. Het hebben van een baan is anno 2021 niet meer zo vanzelfsprekend. Kijken we terug naar de jaren '70, dan zien we Phillips die zelfs opleidingen van kinderen van werknemers bekostigde en dan zien we mensen die op de korte termijn snel een baan vonden en ook mensen die in de periode tot en met eind jaren '90 nog snel een baan na het afstuderen vonden. Mensen die nu op zoek zijn naar werk, krijgen te horen dat zij 'te laag opgeleid zijn' of ook 'je bent te hoog opgeleid we hebben geen baan voor je'. Dit werkt demotiverend, met als gevolg dat mensen zich soms geheel van de arbeidsmarkt terugtrekken. Een andere ontwikkeling is, 'aan de slag gaan als zzp'er'. Onlangs berichtte het CBS dat het onbenut arbeidspotentieel in Nederland zo'n 10% betreft. Als we nu een beschikbare baan of bijbaan aannemen, dan dient dat dus te lonen met een inkomen waarmee mensen de maandelijkse vaste lasten kunnen betalen. Deze lasten kunnen al snel oplopen naar €1500 euro voor één persoon, laat staan wanneer zij een gezin te onderhouden hebben. Van die €1684 euro in geval van een 40-urige werkweek, is dan nog maar €184 euro over. De tandartskosten zijn hierin nog niet eens meegenomen. Voedsel, kleding en onderdak zijn de primaire levensbehoeften, maar naar 'onderdak' alleen, gaat al een groot deel van het loon. Ook zijn er mensen die hun inkomen moeten verzamelen met meerdere flexbanen. Een hoger loon van minimaal €14 euro biedt mensen dus uitzicht op 'goed leven'. Op 1 juli 2021 zullen de lonen stijgen met 0,96%, oftewel een stijging van nog geen 1 procent met 0,10 eurocent van €10,24 naar €10,34. In januari waren de lonen al gestegen met maar liefst 3 eurocent, oftewel een stijging van 0,30 procent. Het is voor het hebben van nog een toekomst, dus overleven en hopen dat de jackpot een keer op jouw lotnummer valt. Wij zouden aan het begin van de nieuwe regeerperiode graag zien, dat de lonen met minimaal €3,80 stijgen oftewel met 40%. Dus met 39,04% meer dan nu het geval is. In tijden van economische crisis zoals in de periode van 2008 tot 2013 kon het instrument 'lagere lonen' ingezet worden om meer mensen aan het werk te helpen, maar in betere tijden, moeten de lonen dan weer meestijgen met de welvaart. Continu in de portemonnee kijken geeft stress. Stress gaat op den duur ten koste van de gezondheid, wie betaald die zorgkosten dan? Als mensen meteen een toereikend loon ontvangen, dan voelen zij zich beter. Dit heeft tegelijkertijd ook een positief effect op de gezondheid en het algehele welbevinden, doordat mensen bijvoorbeeld meer kunnen gaan sporten of naar een vereniging kunnen gaan en zich meer gewaardeerd voelen en meer vrijheid ervaren. Ook in de regio Helmond is de scheefgroei zichtbaar. Dit loopt landelijk uiteen van mensen die met een goed inkomen relatief lage woonlasten hebben betaald en die er in het algemeen op vóóruit zijn gegaan, tot mensen die met een lager inkomen hogere woonlasten hebben betaald en die er over het algemeen op áchteruit zijn gegaan of niet anders weten vanwege de lange wachtlijsten voor een sociale huurwoning van zo'n 10 jaar. Het gevolg hiervan is dat mensen gebonden zijn aan een 'vrije sector woning' oftewel het duurdere huizensegment zonder dat het inkomen daarnaar is. Ook komt het voor, dat het vereiste inkomen voor een 'vrije sector woning' vier keer het maandinkomen van de mensen moet omvatten. Een gevolg daarvan is, dat mensen steeds langer bij hun ouders wonen tot ver in de dertig, omdat het onbetaalbaar is. 'Betaalbaar' en 'onbetaalbaar' hangt voor mensen samen met het inkomen dat zij bezitten. Dit is niet voor ieder mens hetzelfde. Mensen met een 'vast

contract' zien hun rekening iedere maand met hetzelfde inkomen groeien en zij kunnen met royaler beleggen en investeren proberen om dit inkomen nog groter te maken. Mensen met een flexbaan of zzp'ers verdienen daarentegen niet iedere maand hetzelfde inkomen, maar de vaste lasten zijn wel steeds hetzelfde. Mensen met een 'vast contract' ontvangen wel steeds hetzelfde salaris, dat salaris staat vast. Reiskostenvergoeding of OV-kaart zijn voor de mensen met een vast contract inbegrepen, samen met bijvoorbeeld een ontwikkelbudget. Een flexbaan stopt na een bepaalde tijd, het werk is onzekerder. Zij starten bij het uitblijven van een vast contract steeds weer opnieuw in fase 1. Na afloop van het contract zou daarom het loon gewoon doorbetaald moeten worden, totdat zij weer een nieuwe baan gevonden hebben. Dat is in Nederland nu niet het geval, in Denemarken waar het flexwerksysteem vandaan komt, wel. Grote bedrijven zijn ook vaker gehoord door de politiek dan vakbonden en werkgeversorganisaties. Bij mensen met een flexcontract komt het ook voor, dat zij de eerste 10km aan reiskosten eerst zelf moeten betalen en dus ook zelf de dure kosten van het openbaar vervoer moeten betalen. Vooral de ritten naar het buitengebied, oftewel de dorpen zijn prijzig. Mensen met een flexcontract hebben zo dus een lager oftewel onzekerder inkomen én hogere lasten. Dat is scheef. Vrijwilligerswerk, leer/werkplekken, onbetaalde inwerkperiodes en onbetaalde stages zoals in het onderwijs, komen voor. Scholen ontvangen dan daarentegen wel een vergoeding per stagiair. Evenzo meldde de NOS in de afgelopen periode, dat 170.000 huishoudens recht hebben op aanvullende bijstand en dat zij daar geen gebruik van maken. Mensen verdienen het inkomen graag zelf en hebben liever niet te maken met beperkende voorwaarden. Het komt er dus op neer, dat deze groep niet van het verdiende inkomen rond kan komen. De overheid moet dus nog een deel van het salaris voor de mensen betalen, terwijl in ieder geval de grote bedrijven over het algemeen wel veel winst maken en geen belasting betalen. Zij houden de personeelskosten het liefst zo laag mogelijk. De sociale ongelijkheid zien we om ons heen. Na de invoering van de Euro zijn wel de prijzen van producten en diensten gestegen, maar de lonen gehalveerd. De Gulden was meer waard. Het gevolg hiervan is, dat er door de mensen een steeds hogere prijs betaald moet worden. Dus wel de prijzen laten stijgen, maar niet de lonen. Dit maakt bedrijven steeds groter en de mensen steeds kleiner. Dit is wederom scheef. Mensen kunnen zich dus zorgen gaan maken, meer stress ervaren en daardoor een minder psychologisch welzijn ervaren. Het gevolg hiervan is dat zij bij de GGZ terecht kunnen komen, de wachtlijsten hiervan zijn al lang en de druk op de zorg hoog. Werkgevers kunnen deze dure kosten vermijden, door meteen te zorgen voor een toereikend loon. Is de mens het doel van de samenleving, of is dit het maken van onbeperkte winst door bedrijven? Met een winstplafond, kan het overige budget extra aan de mensen besteed worden. Is de mens het doel, dan functioneert de samenleving goed wanneer zij voor de mens goed leven mogelijk maakt. De mensen dienen hiervoor ook de ruimte te krijgen, om vorm te geven aan wat zij geloven dat het leven goed maakt. De conclusies van de samenstellers van de inhoud van dit rapport, dat wij u vandaag aanbieden, laten zien dat de mensen geloven dat 'een minimumloon van €14 euro' het leven in de nabije toekomst weer goed maakt. Zij dienen van de bestuurders van Nederland de ruimte te krijgen om dit te realiseren. Dat maakt de samenleving weer goed en menswaardig. Den Haag kom dus over de brug met €14 euro loon, zoals de Europese Commissie dit voorschrijft, bijna alle partijen dit graag zien én 70% van de kiezers hiervoor pleit.